MOERDIJK

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	burgemeester A.J. Moerkerke
Datum commissiebehandeling	28 augustus 2025
Datum raadsbehandeling	11 september 2025
Zaaknummer	1755353
Onderwerp	Gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie

Voorgesteld besluit
Geen zienswijze over het ontwerp gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie (bijlage 1) en de Toelichting op de gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie (bijlage 2) kenbaar te maken aan het college.

Publiekssamenvatting
Vanwege haar ligging werkt de gemeente Moerdijk aan ruimtelijke en economische opgaven samen in twee regio's, namelijk de Stedelijke Regio Breda-Tilburg en de Stedelijke Regio West-Brabant. Ook binnen Regio West-Brabant wordt samengewerkt aan het vestigingsklimaat binnen de regio.
De Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) wordt gevormd door 19 gemeenten, vier waterschappen en de Provincie. De oostkant van de stedelijke regio is formeel verenigd in Regio Hart van Brabant. De gemeenten aan de westkant van de stedelijke regio vormen nog geen formeel samenwerkingsverband. Deze gemeenten, namelijk Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert zijn voornemens ook formeel samen te gaan werken. De gemeenten vormen samen een goed verbonden netwerk van steden en dorpen waarbinnen de belangrijkste bewegingen van inwoners plaatsvinden. Door samen te werken, kunnen we beter inspelen op de dagelijkse behoeften, wensen en onzekerheden van onze inwoners. Bijvoorbeeld als het gaat om (ov-)bereikbaarheid, werkgelegenheid en voorzieningen.
De afgelopen periode is verkend op welke manier samenwerking binnen Regio de Baronie vorm kan krijgen, zodat de kracht van samenwerking in de regio wordt benut, er voldoende democratische legitimatie is én er werkbare samenwerkingsafspraken liggen. Dat heeft geresulteerd in de voorliggende gemeenschappelijke regeling (GR) die tijdens een regionale informatiebijeenkomst op 21 mei ook met de deelnemende raden is besproken.

Het college van B&W heeft het principebesluit genomen om de gemeenschappelijke regeling te treffen en vraagt de gemeenteraad eventuele zienswijzen op de ontwerpregeling kenbaar te maken.

Inleiding
Al enige tijd verkennen de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert of en hoe samenwerking tussen deze gemeenten vorm kan krijgen. De inwoners en ondernemers van de gemeenten in de Baronieregio laten al zien samen te werken en in elkaars leefgebied te verblijven. Deze verkenning kreeg verder vorm in 2024. De uitvoeringsagenda van de NOVEX

en SRBT gaven aanleiding om de samenwerking te intensiveren en een onderzoeksbureau onderzocht welke vorm en structuur het beste past bij de samenwerking.
In december hebben de tien colleges de samenwerking bekrachtigd met een besluit over hoe de samenwerking op vorm en inhoud gestalte krijgt, daarover bent u toen geïnformeerd. Concreet betekent dit dat de colleges in 2025 experimenteren met de samenwerking op deze schaal, en tegelijkertijd afspraken maken over de toekomstige samenwerking. Daarbij wordt gewerkt aan een compacte kernagenda en is het voornemen om per 1-1-2026 samen te gaan werken in een gemeenschappelijke regeling. Met dit voorliggende raadsvoorstel stelt het college van B&W u in de gelegenheid om een zienswijze uit te brengen op de ontwerpregeling.

Relatie met de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT), Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB) en Regio West-Brabant (RWB).
Samenwerking biedt ons ook de kans om een sterkere positie in te nemen in provinciale en landelijke overleggen, waardoor we meer invloed kunnen uitoefenen op besluitvorming die onze regio raakt. De strategische samenwerking in de SRBT (een samenwerkingsverband van de negentien gemeenten van De Baronie en Hart van Brabant, vier waterschappen, de provincie Noord-Brabant en het Rijk), is hierbij van groot belang. Op dit niveau komen fysieke, sociale en economische thema's samen, wat ons in staat stelt om op strategisch niveau beslissingen te nemen die onze regio ten goede komen. Door de samenwerking binnen de Baronie verder te ontwikkelen, versterken we onze positie binnen de SRBT naast Hart van Brabant.

Vanwege onze ligging en de ruimtelijk-economische kansen die dit biedt nemen we ook deel aan de Stedelijke Regio West-Brabant. Deze stedelijke regio bestaat uit 7 gemeenten en een waterschap. Deze samenwerking richt zich op de afspraken uit de Regionale Investeringsagenda (RIA), projecten die samen met Rijk en Provincie worden opgepakt zijn onderdeel van de Uitvoeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant. Voor de samenwerking binnen de SRWB wordt een samenwerkingsovereenkomst tussen de colleges gesloten.

Binnen de Regio West-Brabant werken zestien West-Brabantse gemeenten samen aan het economisch vestigingsklimaat. Zij werken met name aan het stimuleren van nieuwe economie en doen dit in de programma's circulaire economie, innovatieve economie en plantbased economie. We verkennen momenteel waar deze taken in de toekomst het beste kunnen landen, bijvoorbeeld bij de stedelijke regio's of de triple helix organisatie.

Betrokkenheid raden
We werken gezamenlijk aan een leefbare en veerkrachtige regio voor iedereen. Dit alles draagt bij aan een relevante en aantrekkelijke regio. We streven – zowel regionaal als bovenregionaal – naar niet meer, maar betere en efficiëntere vergaderstructuren. En naar meer en betere betrokkenheid van de gemeenteraden. We vinden het ook belangrijk dat de raden van de tien gemeenten zich betrokken gaan voelen bij de samenwerking en de mogelijkheden hebben om invloed uit te oefenen. De manier waarop dat vorm krijgt, is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Maar daarnaast heeft de raad meer mogelijkheden. Bijvoorbeeld door te gaan werken met een regionale raadsadviescommissie. Het instellen van zo'n regionale adviescommissie is aan de raden gezamenlijk.

Een gelijk informatieniveau voor alle raden
Om te borgen dat alle betrokken gemeenteraden dezelfde informatie krijgen over de gemeenschappelijke regeling is een regionaal format aan de colleges toegezonden. Vanwege onze ligging binnen twee stedelijke regio's én afwijkende positie heeft het college gemeend

toch eigen teksten toe te moeten voegen. Daarom ontvangt u bij dit ‘lokale voorstel’ ook het regionale format, als bijlage 3.

Beoogd effect
De raad in de gelegenheid stellen bij het college een zienswijze uit te brengen op het concept van de gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie. Na ontvangst van alle zienswijzen zal worden afgewogen of deze aanleiding geven tot het afzien van of het wijzigen van de regeling. De eventueel aangescherpte gemeenschappelijke regeling zal opnieuw naar de raden worden verstuurd in het vierde kwartaal van 2025. Dan zullen de colleges de raden om toestemming vragen om de regeling te mogen vaststellen.

Argumenten
1.1 Een gemeenschappelijke regeling borgt de democratische legitimiteit van de samenwerking
In de gemeenschappelijke regeling zijn verantwoordelijkheden, bevoegdheden en financiering vastgelegd. Zo is het voor eenieder inzichtelijk wat de samenwerking inhoudt. Verder geeft de gemeenschappelijke regeling gemeenteraden de gelegenheid om een zienswijze uit te brengen op de begroting (wettelijk geregeld) en de kernagenda.

1.2 De gemeenschappelijke regeling vergroot de continuïteit van de samenwerking
De gekozen vorm met openbaar lichaam biedt namelijk de mogelijkheid om medewerkers in dienst te nemen. Hierdoor is er capaciteit om processen rondom bijvoorbeeld de Baroniedagen te borgen wat de samenwerking ten goede komt.

1.3 De gemeenschappelijke regeling werkt met collectieve, coalitie en ingroeithema's
Vanwege de positie in twee stedelijke regio's en bij een andere districtelijke driehoek in de veiligheidsregio doen wij niet mee in de gehele samenwerking. In de gemeenschappelijke regeling wordt duidelijk geregeld dat alleen de collectieve thema's worden opgenomen in de begroting van de regeling. Onder collectieve thema's worden thema's verstaan waaraan alle gemeenten willen deelnemen. Dit was voor de gemeente Moerdijk een randvoorwaarde om deel te nemen aan de samenwerking.

1.4 Samenwerking binnen de Baronie is nodig voor een goed functionerende samenwerking binnen de SRBT
De gemeenten van Hart van Brabant en de Baronie vormen samen met de Provincie, het Rijk en vier Waterschappen de Stedelijke Regio Breda Tilburg. Samenwerking op dit niveau biedt schaalvoordelen, we kunnen een harder signaal afgeven richting het rijk, hebben meer lobbykracht én kunnen afspraken maken over bijvoorbeeld mobiliteit en ruimtelijke inrichting die goed zijn voor het gehele regionale systeem.
De gemeenten uit Regio Hart van Brabant zijn verenigd in een gemeenschappelijke regeling. Zij overleggen binnen deze regeling, voeren een gezamenlijke kernagenda en kunnen over zaken binnen die (democratisch gelegitimeerde) kernagenda ook besluiten nemen en uitvoeringskracht organiseren. Dat maakt dat zij effectiever en efficiënter een bijdrage kunnen leveren aan de samenwerking binnen de SRBT. Het inrichten van een stevige samenwerking voor de Baroniegemeenten helpt ons op hetzelfde tempo en met dezelfde effectiviteit kunnen inspelen op kansen binnen de SRBT. Deelnemen aan de Baronie is daarmee noodzakelijk om samenwerkingskracht binnen de stedelijke regio te organiseren.

2.1 In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgenomen dat gemeenteraden een zienswijze kunnen uitbrengen op de regeling
Dit raadsvoorstel biedt de gemeenteraad deze mogelijkheid, u wordt nadrukkelijk uitgenodigd dit voorstel te amenderen en gebruik te maken van de mogelijkheid een zienswijze uit te brengen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Gemeenten dragen gezamenlijk zorg voor de gemeenschappelijke regeling
Samenwerkingskracht organiseren binnen een gemeenschappelijke regeling heeft voordelen wanneer het gaat over de rol en positie van de gemeenteraad en het borgen van een stevige en continue samenwerking. Samenwerken binnen een gemeenschappelijke regeling betekent ook dat je gezamenlijk met de andere deelnemende gemeenten de verantwoordelijkheid hebt om goed te zorgen voor de organisatie. Dat betekent ook dat wanneer de gemeente zou besluiten uit de organisatie te treden gedurende een overgangsperiode een (financiële) bijdrage moet worden geleverd. In artikel 26 van de regeling zijn de afspraken omtrent uittreding vastgelegd.

1.2 De kernagenda wordt later aangeboden
Vanaf 1 januari experimenteren de betrokken gemeenten met het gezamenlijk werken binnen de netwerkorganisatie. Dat doen wij op de thema's mobiliteit, wonen, bedrijventerreinen, duurzaamheid en fysiek. De bijbehorende kernagenda, waarin we vastleggen welke specifieke projecten we gezamenlijk oppakken is nog in ontwikkeling. De gemeenteraad wordt nog bij deze kernagenda betrokken middels een zienswijzeprocedure.

Middelen
Er zijn geen directe financiële gevolgen verbonden aan dit voorstel.
We verwachten bij de kernagenda, waarin wordt vastgelegd wat we gaan doen, ook een begrotingsvoorstel voor het jaar 2026. Bij vaststelling van de kernagenda hebben we ook meer inzicht in de personele consequenties van dit voorstel. De kernagenda zal ook worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor zienswijzen. In dat voorstel worden ook deze zaken beter voorgelegd.

Wanneer de regeling wordt ingesteld zal de GR conform de Nota Verbonden Partijen en de WGR gaan meedraaien in de reguliere begrotingscyclus voor verbonden partijen.

Communicatie
Aanvullende communicatie over dit besluit is niet nodig.

Vervolg
Als de gemeenteraad besluit een zienswijze mee te geven op de ontwerpregeling brengt het college deze in bij de bestuurlijke regiegroep. Alle door de deelnemende raden ingebrachte zienswijzen worden vervolgen betrokken bij het opstellen van een definitief voorstel. Dit definitieve voorstel wordt in het vierde kwartaal van 2025 aan de colleges aangeboden, met daarbij een verantwoording over wat de regiegroep met de zienswijzen heeft gedaan.
Het college neemt vervolgens een voorgenomen besluit tot het treffen van de regeling. Zij vragen hiertoe toestemming bij de gemeenteraad. De gemeenteraad kan die toestemming alleen onthouden wanneer zij kunnen onderbouwen dat het treffen van de regeling in strijd is met het recht of het algemeen belang.

Bijlagen

1. Gemeenschappelijke Regeling Regio de Baronie
2. Toelichting Gemeenschappelijke Regeling Regio de Baronie
3. Regionaal format raadsvoorstel

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via +31168 366764 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 8 juli 2025

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

J. Mos
Loco-gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van *11 september 2025*

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. *8 juli 2025;*

overwegende dat:
- De colleges van de tien gemeenten binnen Regio de Baronie een gemeenschappelijke regeling willen treffen.
- Het college van B&W de ontwerpregeling aan de raad aanbiedt en hen zo in de gelegenheid stelt hierop een zienswijze kenbaar te maken.

gelet op
- Artikel 147 van de Gemeentewet en artikel 1 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

BESLUIT
Geen zienswijze over het ontwerp gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie (bijlage 1) en de Toelichting op de gemeenschappelijke regeling Regio De Baronie (bijlage 2) kenbaar te maken aan het college.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 11 september 2025,

H.M. Vonk-Schenkel	A.J. Moerkerke
Griffier	Voorzitter